

RAGO

PORTEN TIL DEN STORE VILLMARKA

Jervspor etter vind (JKT)

Flott fjellandskap (KA)

LITEN NASJONALPARK MED STOR VARIASJON

Rago er en liten nasjonalpark, men kontrastene og naturopplevelsene er store. Her kan du oppleve alt fra fredelige furumoer og lune viker til blankskurte svaberg, tordnende fosser og høyfjell med evig snø. Det er svært få tekniske inngrep i nasjonalparken og lite tilrettelagt for ferdsel. Området fremstår derfor som villmark. Rago nasjonalpark grenser til Padjelanta nasjonalpark i Sverige, som igjen grenser til Sarek og Stora Sjöfallet nasjonalpark. Nasjonalparken er dermed en del av et av de største sammenhengende verneområdene i Europa.

Inn mot Rago (HE)

NATUROPPLEVELSER

Friluftsliv

For å bevare Rago som et villmarksområde er nasjonalparken lite tilrettelagt for friluftsliv. En gulmerket rundløype går fra Lakshola innerst i Nordfjorden via Nordskardet til Storskogvatnet. Derfra går en sti videre via Sølvs kardvatna og Litlverivatnet til grustaket i Nordfjorden. Terrengformasjonene vest i Rago gjør sitt til at det enkleste er å følge den merkede stien der naturopplevelsene står i kø. Spesielt er Litlverivassfossen, med

et fall på ca. 250 meter, et flott skue. Tar du avstikkere fra den merkede stien østover kommer du inn i det roligere terrenget mot svenskegrensa.

Statskog har to hytter i nasjonalparken, Ragohytta og Storskogvasshytta. I tillegg har Fauske og Sørfold jeger og fiskeforening to hytter, ei ved Storskogvatnet og ei ved Litlverivatnet.

Maitur Litlverivatn (JKT)

Litlverivassrøyr (JKT)

Storskogdalen (KA)

Laksåga (HE)

LANDSKAP OG GEOLOGI

Landskapet preges av store kontraster. Fra stille skoger og frodige oaser med mangfoldig planteliv, til store vegetasjonsløse svaberg, forrevne klipper, fosser, isbreer og snø. En typisk terrengform er markerte elvekløfter som ble dannet av smeltevannet under smeltingen av isen ved siste istid.

Praktisk talt hele Rago inngår i et større granittområde mellom Skjerstadjorden og Lyngen. Granitten kommer til syne på de mange blankskurte svabergene. Da isen trakk seg tilbake fra området ved slutten av siste istid, etterlot den tallrike store og små granittblokker som nå ligger som flyttblokker rundt om i terrenget, spesielt i høyereliggende områder fra ca. 500-600 m.o.h.

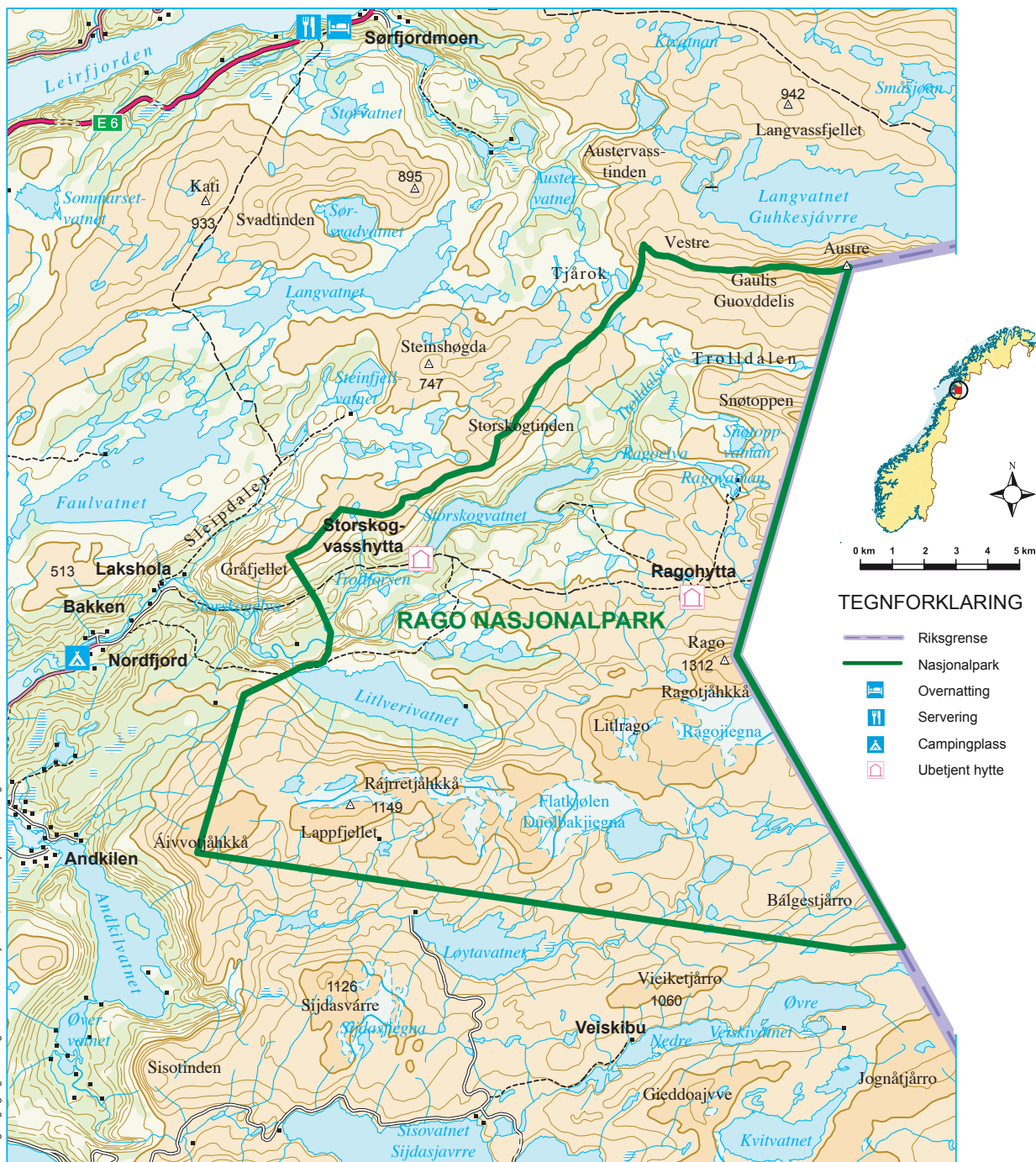
Det er tydelige forskjeller på terrengformene fra vest til øst. Det er til dels vilt og ufremkommelig i vest og et roligere terreng inn mot svenskegrensa. Ragotoppen (1312 m.o.h), Snetoppen (1081 m.o.h) og Gaulis (1327 m.o.h) er dominerende fjellmassiv som er godt synlige fra store deler av Rago. Ved Lappfjellet-Hartkjølen sør i Rago ligger flere mindre breer.

Storskogdalen strekker seg mellom glattskurte, steinete fjell nordøstover til Storskogvatnet. Elva som renner fra vannet og nedover Storskogdalen, omkranses av furukledde lier og bratte fjellhamrer, og danner flere flotte fosser og stryk underveis. Det er her den majestetiske Litlverivassfossen stuper ned i Storskogdalen fra Litlverivatnet. Øst for Storskogvatnet fortsetter dalen et stykke til den møter de steile, grå fjellene i den nordre delen av nasjonalparken. Her oppe ligger den storslagne Trolldalen.

Rago har, i motsetning til de svenske nasjonalparkene over grensa, et typisk kystklima med mye nedbør, kalde somre og milde vintre.

Nordover mot Trolldalen, Gaulis og Snetoppen (HE)

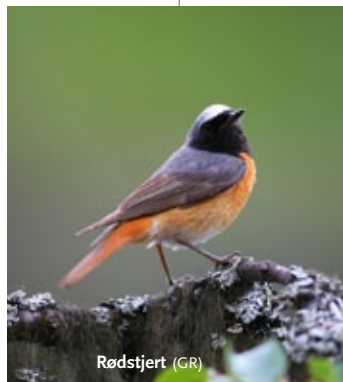
Fjellpryd (JKT)

PLANTELIV

Plantelivet i Rago er stort sett artsfattig, noe som både skyldes et lite næringsrikt jordsmonn og harde klimaforhold. Den vanligste skogtypen er furuskog, iblandet løvskog. På de mest berglendte områdene er det furu som dominerer, og du kan finne store mengder tørrgadder. I partier med jevn tilgang på fuktighet finnes nesten rene løvskoger, særlig fjellbjørk. Det er lite vier (kratt) over skoggrensa, på grunn av små mengder løsmasse i området.

Somrene er kalde og karakteristiske fjellplanter som rosenrot, fjellmarikåpe, fjellfiol og den østlige arten kongsspir vokser derfor helt nede i skogene i Rago. Undervegetasjonen i området er for det meste artsfattig. Unntaket er i nordøstenden av Storskogvatnet der det er noe høgstaudevegetasjon med mer krevende arter som turt, ballblom, kranskonvall, skogstorkenebb, tyrihjelms og geitrams. Den sørøstre delen av nasjonalparken (Flatkjølen) skiller seg også ut ved å ha innslag av skifer i grunnen. Her kan du finne sjeldne arter som nordlig tinderubloom, dverggrubloom, brannmyrklegg og fjellnøkleblom.

Rødstjert (GR)

DYRELIV

Elg (JKT)

Det er ikke et utpreget rikt dyre- og fugleliv i nasjonalparken. Av de ville hjortedyrene er det bare elgen som har fast tilhold i området. Sammen med tamrein, som beiter i området spesielt om vinteren, gir elgen mattilgang til jerven som også holder til her. I 1968 ble det satt ut bever i Storskogdalen, men denne er nå utdødd. Det er likevel mulig å se spor etter beverens aktiviteter.

Over tregrensa er det få fugler som hekker. I de frodige vegetasjonstypene i nordøstenden av Storskogvatnet derimot, er det rikt med spurvefugl. I bjørkeskogen i Rago finnes det lirype, og nede i furuskogen er det orrfugl og storfugl. I smågnagerår spesielt er det en del rovfugl som kongeørn og dvergfalk. Det er få vannfugler som holder til i nasjonalparken, men dersom du er heldig kan du se kvinand, smålom, siland og havelle.

På grunn av de mange og store fossene i Storskogelva var Rago opprinnelig tomt for fisk. I mellom- og etterkrigstiden ble det satt ut ørret og røye, og i dag er det derfor gode fiskebestander i flere av vannene i Rago.

HISTORIE OG KULTURMINNER

I Rago nasjonalpark finnes det både norske og samiske kulturminner. Gammer, gammetufter, redskap og varder er eksempler på spor fra tidligere bruk. Reindriftsnæringen har brukt området til beite for tamrein i lang tid, og lokalbefolkningen har brukt området som jaktterreng for rype. Tidligere ble det også skutt rovdyr som bjørn i området.

Fra 1916 til 1918 ble det forsøkt å sette i gang bergverksdrift etter sølv og blyglans i Ragotoppen. Her kan vi i dag finne spor etter bergverksdrift og husvære. Planene for denne gruvedriften var store, men prisfall på metall etter første verdenskrig gjorde driften ulønnsom. I ettertid har analyser fastslått at forekomstene av sølv og blyglans i Rago er små og ikke drivverdige.

Den seinvokste furua rundt Storskogvatnet var kjent for sin kvalitet, blant annet til båtbygging, og dette gjorde den attraktiv til tross for at den var vanskelig å transportere ut fra området. Storskogvatnet ble ved hjelp av en liten dam demmet litt opp for å gi elva tilstrekkelig vannføring til fløting av tømmeret. Stubbene etter hogsten og rester av dammen kan ennå sees i vestenden av Storskogvatnet.

Spor etter menneskelig aktivitet (HE)

I en nasjonalpark er du naturens gjest

- Gå hvor du vil, på beina eller på ski. Alt som har motor er i utgangspunktet forbudt.
- Rast hvor du vil, og overnatt gjerne i telt. Rydd opp etter deg, og ta med søpla hjem.
- Du kan tenne bål, men husk det generelle bålbrenningsforbudet i skogsmark mellom 15. april og 15. september. Vis hensyn når du sanker ved.
- Du kan plukke bær, matsopp og vanlige planter til eget bruk. Vis hensyn til kulturminner, vegetasjon og dyreliv. Ta ekstra hensyn i hekke- og yngletida.
- Benytt deg av mulighetene til jakt og fiske. Husk jakt-/fiskekort. Ikke bruk levende fisk som agn. Du må heller ikke ta med deg levende fisk fra ett vassdrag til et annet.
- Du kan ta med deg hund, men husk båndtvang i perioden 1. april til 20. august.

Kort om Rago nasjonalpark

Hvor:

Sørfold kommune i Nordland fylke

Slik kommer du til Rago nasjonalpark:

Kjør E6 nordover fra Fauske, ta av til Nordfjorden. To hovedutgangspunkt, Lakshola og ved et masseuttak i Nordfjorden.

Informasjon om overnattings- og servicetilbud:

Fauske og Sørfold jeger- og fiskeforening, www.fsjff.no
Øyra Camping, 8226 Straumen, tlf: 75 69 65 84

Hytter:

Storskogvasshytta (Statskog)
Ragohytta (Statskog)

Tips:

Gå fra Lakshola via Storskogdalen til Storskogvatnet og Storskoghytta. Videre via Sølvskardvatn og Litlverivatn ned til Nordfjorden.

Kart:

Norge 1:50 000 (2129 I Sisovatn og 2130 II Gjerdalen)

Opprettet: 1971

Areal: 171 km²

Tilliggende verneområder:

Padjelanta nasjonalpark i Sverige, som igjen grenser til Sarek og Stora Sjöfallet nasjonalparker.

Nasjonalparksenter:

Nordland nasjonalparksenter, Storjord i Saltdal, tlf: 75 69 24 00, www.nordlandnasjonalparksenter.no

Forvaltning:

Midtre nordland nasjonalparkstyre
Fylkesmannen i Nordland, tlf: 75 53 15 00, www.fylkesmannen.no/nordland

Oppsyn:

Statskog, fjelltjenesten i Nordland, avd. Fauske, tlf: 07800

Mer informasjon:

www.norgesnasjonalparker.no

ISBN (Trykt) 978-82-8284-013-2 ISBN (PDF) 978-82-8284-014-9

Design: Guri Jermstad AS. Foto: Hanne Etnestad (HE), Jim Tovås Kristensen (JTK), Kim Abel/ Naturarkivet.no (KA) og Gunnar Rofstad (GR).

Forside: Litlverivatnfossen (JTK). Bakside: Brua over Litlverivassfossen (KA)

Trykk: GRØSET™

Norges nasjonalparker – vår felles naturarv

Vi oppretter nasjonalparker for å ta vare på store naturområder – fra hav til fjell. For naturens egen skyld, for oss og for kommende generasjoner.

Nasjonalparkene rommer storslagen natur med variert dyre- og planteliv, fosser og breer, høye fjell, endeløse vidder, dype skoger, vakre fjorder og kystområder. I tillegg finner du kulturminner som viser hvordan områder ble brukt tidligere.

I nasjonalparkene finnes et mangfold av muligheter for gode og spennende naturopplevelser. Bruk den flotte naturen vår – på naturens premisser.

Velkommen til Norges nasjonalparker!

**DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING**

www.dirnat.no